

Vključevanje vsebin o invazivnih vrstah v učni proces naravoslovja in biologije v 7. in 9. razredu osnovne šole

Laura Javoršek

Grosuplje, 8. 10. 2019

INVAZIVKE PRI POUKU NARAVOSLOVJA V 7. IN NARAVOSLOVNI DAN V 9. RAZREDU

Ime in priimek:			
Razred:		Datum opazovanja:	
Oznaka na karti	Osnovni podatki		Opisni podatki
	Naziv lokacije (kratka topografska oznaka – to je lahko ime kraja, bližina določenih stavb, rob travnika/njive/polja, živa meja ob cesti, vrsta naravnega okolja ipd.)	Skupina: - sesalci - ptice - plazilci - ribe - nevretenčarji (luščike, pajkovci...) - rastline	Opombe: - število osebkov, ali so opazni znaki razmnoževanja/širjenja
	Ime vrste	Vrsta je: 1 – opažena posamič 2 – raztrjena 3 – mestoma množična 4 – splošno razširjena (navedi približno površino)	Fotografija: - ime in priimek avtorja

NAVADNA MAHONIJA	PELINOLISTNA ŽVRKLJA ALI AMBROZIJA
HARLEKINSKA POLONICA	OLJNA BUČKA

LOVORIKOVEC	SEVERNOAMERIŠKE NEBINE
KANADSKA ZLATA ROZGA	ORJAŠKA ZLATA ROZGA

JAPONSKA MEDVEKA	TOPINAMBUR ALI LAŠKA REPA
MNOGOLISTNI VOLČJI BOB	SIVI DREN ALI SVILNATI DREN

Uvod: video Invazivke na poti (<https://bit.ly/2VhRNcO>)

Teren (skupine):

- popisni list,
- pisalo, trda podlaga
- orto foto posnetek
- določevalni ključ
- fotoaparot

INVAZIVKE PRI POUKU NARAVOSLOVJA V 7. IN NARAVOSLOVNI DAN V 9. RAZREDU

1. NARAVOSLOVNI DAN ZA UČENCE 9. RAZREDA

INVAZIVNE VRSTE (INVAZIVKE)

Datum: _____

Ime in priimek: _____

Razred: _____

Odgovori na vprašanja:

1. Katere vrste imenujemo tujerodne?

2. Zakaj tujerodna vrsta postane invazivna?

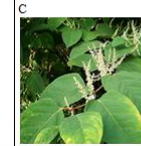

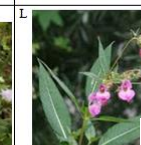
3. Kaj razumeš pod pojmom **biotska raznolikost/pestrost/biodiverzita**?

4. Na kakšen način **invazivne vrste** ogrožajo biotsko raznolikost?

5. Navedi še druge negativne posledice širjenja invazivnih vrst v našem okolju.

6. S katerimi **ukrepi** odstranjujemo oz. nadziramo invazivne vrste?

7. Poimenuj invazivne rastlinske vrste. Potrudi se jih prepoznati v naravnem okolju.

A	B	C
D	E	F
G	H	I
J	K	L

Drugi primeri rastlin:

Terenski priročnik

8. Poimenuj invazivne živalske vrste.

M	N	O
P		

VNOS PODATKOV V SPLETNI PORTAL INVAZIVKE

<https://www.invazivke.si/>

Osveščanje, usposabljanje in ukrepanje za invazivne tuje vrste v gozdu
Spletni portal Invazivke

Javni podatki | Naročanje | Seznam tujerodnih vrst | Strikovnjaki | Statistika najdb | Prijava Registracija

O spletni aplikaciji
 Spletna aplikacija Invazivke je del javnega elektronskega informacijskega sistema za zbiranje podatkov o invazivnih tujerodnih vrstah (ITV), ki vključuje namizno, spletno in mobilno aplikacijo in povezuje več obstoječih informacijskih sistemov, ki že zbirajo podatke o ITV v Sloveniji.

Tujerodne vrste
 Seznam | Fotografije
 seznam odnositelj skorje
 pooslehtev hrastov
 javorov rak
 fitofore
 botov smolasti rak

Vabilo k sodelovanju
 Pri sporočanju najdb tujerodnih vrst lahko sodeluje kdorkoli. Lepo vabljene k sodelovanju. Prvi korak je registracija uporabnika. Sledi prijava v spletno aplikacijo.

Izbrana vrsta
 latarsko korenčiče
Lonicera latarska

Mobilna aplikacija
 Za prenosne naprave z operacijskim sistemom Android je na voljo brezplačna aplikacija Invazivke v trgovini Play.

Google Play

Postopek namestitve aplikacije, registracije uporabnika in vnosa najdbe je prikazan tukaj.

Zadnje najdbe
 Vrsta | Lokacija
Thuja heterodna vrsta | Zg. Beonica
Thuja heterodna vrsta | Zg. Beonica
Thuja heterodna vrsta | Zg. Beonica
Phytolacca asiatica | Žirovnica
Cirsium arvense | Ajdovci
Cirsium arvense | Boloka
Cirsium arvense | Pri Šabi
Aster inaequalis | Veliki Mengoš

Pregled podatkov

Pregled podatkov na karti

Izmenjava podatkov

Pregled mojih najdb

Št. zadetkov na stran 10 | Nova najdba | Pikaži vse

	ID najdbe	Slovensko ime	Znanstveno ime	Datum najdbe	X	Y	Lokacija	Vir	Pravilnost	Št. slik	Datum vnosa
Izberi	77156	balfourova nedotika	<i>Impatiens balfoourii</i>	15.09.2019	489905	54888	na vrtu v gredi in na zunanji strani ograje vrta v bližini glavne ceste in lekarne v Kočevju	WWW	pravilen	2	23.09.2019
Izberi	77155	navadna mahonija	<i>Mahonia aquifolium</i>	15.09.2019	489904	54881	rob vrta ob glavni cesti, živa meja	WWW	pravilen	1	23.09.2019
Izberi	77154	dresnik (japonski in češki dresnik)	<i>Fallopia sp. (F. Japonica in F. bohemica)</i>	15.09.2019	489904	54880	živa meja na robu vrta ob glavni cesti, blizu lekarne v Kočevju	WWW	pravilen	2	23.09.2019
Izberi	77152	druga tujerodna vrsta	druga tujerodna vrsta	22.09.2019	490301	55704	blizna brega Rudniškega jezera	WWW	pravilen	1	23.09.2019
Izberi	77151	sahalinski dresnik	<i>Fallopia sachalinensis</i>	22.09.2019	490326	55698	blizu brega Rudniškega jezera	WWW	pravilen	4	23.09.2019
Izberi	77148	druga tujerodna vrsta	druga tujerodna vrsta	22.09.2019	489896	55621	v bližini poti na Rudniško jezero	WWW	pravilen	1	23.09.2019
Izberi	77147	enoletna suholetnica	<i>Eriogon annuus</i>	22.09.2019	489885	55615	opuščeni vrtovi ob poti proti Rudniškemu jezeru	WWW	pravilen	1	23.09.2019
Izberi	77146	severnoameriške nebine	<i>Symphoricarum spp. (syn. Aster spp.)</i>	22.09.2019	489760	55604	opuščeni vrtovi ob poti na Jezero	WWW	pravilen	5	23.09.2019
Izberi	77145	druga tujerodna vrsta	druga tujerodna vrsta	22.09.2019	489644	55561	ob peščeni poti od glavne ceste proti jezeru	WWW	pravilen	3	23.09.2019
Izberi	77144	žlezava nedotika	<i>Impatiens glandulifera</i>	17.09.2019	490213	53991	na obeh straneh brega ob reki Rinži, predvsem v bližini OŠ, mostu, njive	WWW	pravilen	3	23.09.2019

1 2 3 4 5

Št. zadetkov: 44

Filter

Skupina: *Vse* Bakterije Fitofore Glive Rastline Sesalci Žuželke

Vrsta:

Datum najdbe: do

Lokacija:

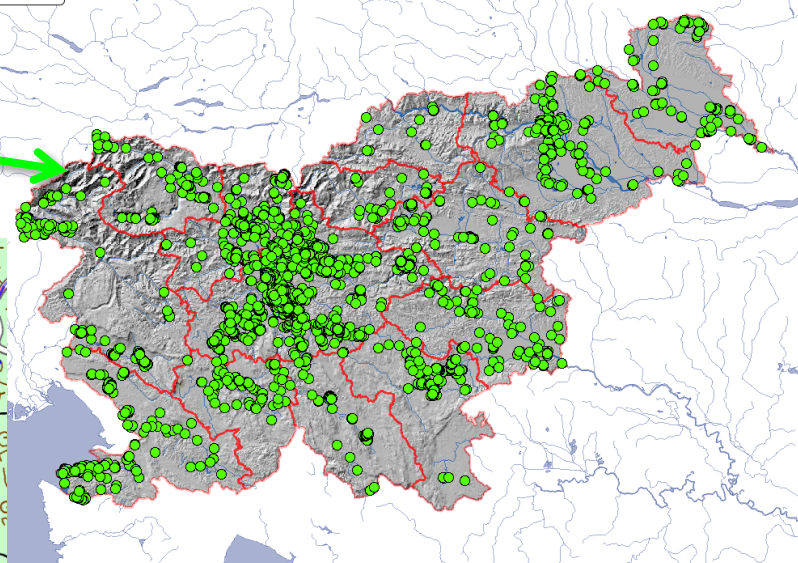
Vir:

Pravilnost:

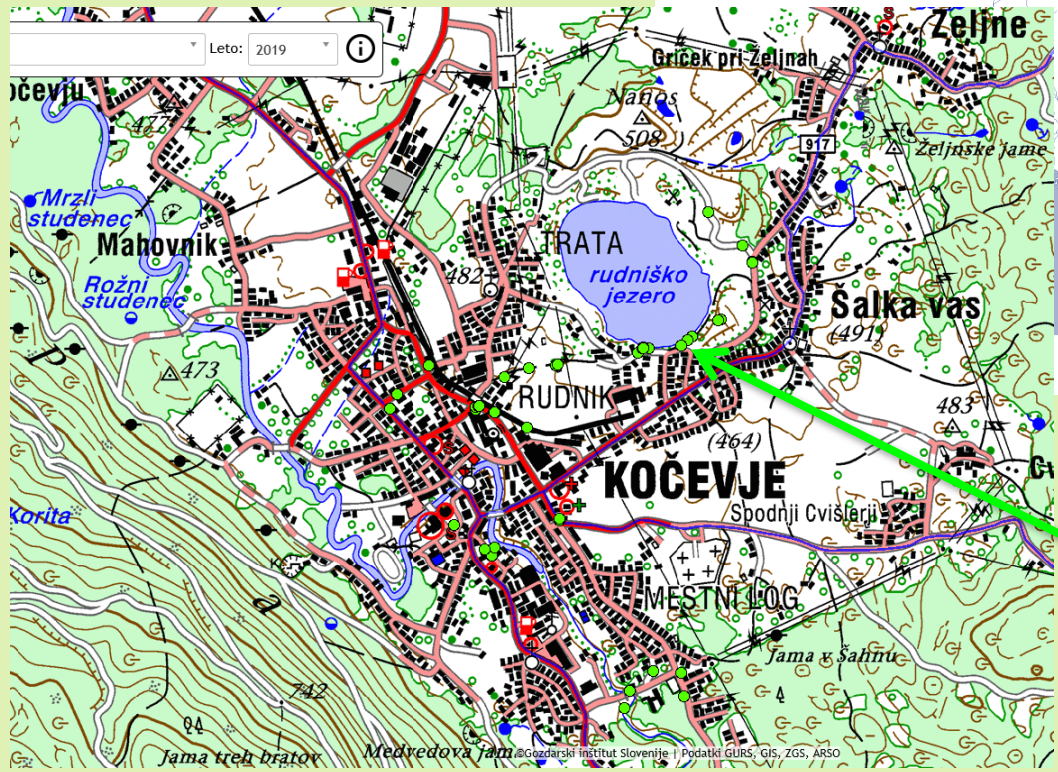
OBJAVA PREVERJENIH NAJDB INVAZIVK

Vse potrjene najdbe različnih popisovalcev v letu 2019

Vrsta: * Vse * Leto: 2019

©Gozdarski inštitut Slovenije | Podatki GURS, GIS, ZGS, ARSO

Potrjene najdbe Naravoslovcev OŠ Ob Rinži v letu 2019

7. Razred - vsebinski sklop ŽIVA NARAVA

- Gozdni ekosistem

- zgradba in delovanje gozda kot ekosistema
- prilagoditve značilnih predstavnikov živali in rastlin v gozdu na žive in nežive dejavnike okolja (npr. plen – plenilec, obramba rastlin pred rastlinojedci) in nekatere medvrstne odnose (npr. zajedalstvo)

7. Razred - vsebinski sklop ŽIVA NARAVA

- Energijske in snovne pretvorbe v gozdnem ekosistemu
 - proizvajalci (temelj prehranjevalnega spleta),
 - prehranjevalni splet (potrošniki – prehranjevanje z drugimi organizmi),
 - snovi neprestano krožijo,
 - *biomasa*,
 - *ekosistem (npr. gozd), v katerega človek ne posega (stabilen ekosistem)*

7. Razred - vsebinski sklop ŽIVA NARAVA

- Zgradba in delovanje ekosistemov
 - število organizmov, ki v ekosistemu živijo, spreminja z letnimi časi
 - biotska raznovrstnost rastlin v ekosistemu odvisna tudi od neživih dejavnikov okolja, kot so količina svetlobe in vode, temperaturno območje in sestava prsti,
 - biotska raznovrstnost rastlin kot proizvajalcev vpliva na biotsko raznovrstnost in število organizmov, ki lahko živijo v ekosistemu;

7. Razred - vsebinski sklop

VPLIVI ČLOVEKA NA OKOLJE

- Človek spreminja ekosisteme
 - pomen biotske pestrosti za stabilnost ekosistema
 - možne posledice odstranjevanja dreves iz gozda (npr. primerjava selektivne sečnje in goloseka)
 - biotsko pestrost ohranjamo z neposrednim varovanjem vse narave in biosfere

- Urbani ekosistem

- v naravi ni koristnih ali škodljivih organizmov (le v antropogenih ekosistemih z vidika človeka so posamezne živalske in rastlinske vrste škodljive (npr. škodljivci poljščin in sadnega drevja, pleveli) ali koristne (čebele, plenilci škodljivcev)

NARAVOSLOVNI DAN V 9. RAZREDU INVAZIVNE TUJERODNE VRSTE (INVAZIVKE)

Cilji naravoslovnega dne:

- spoznati invazivne vrste in jih prepoznati v naravnem okolju
- spoznati in se zavedati negativnih posledic širjenja invazivnih vrst
- seznaniti se z ukrepi odstranjevanja oz. nadzora invazivk
- popisati invazivke na že znanih lokacijah
- odkritje morebitnih novih lokacij
- ozaveščanje javnosti glede tovrstne problematike

Splošni cilji v UN:

7. razred:

- poznavanje in razumevanje temeljnih naravoslovnih konceptov ter njihova uporaba pri razlagi dogajanj v okolju,
- pridobivanje, obdelava in vrednotenje podatkov iz različnih virov,
- načrtno spoznavanje načinov iskanja, obdelave in vrednotenja podatkov,
- načrtno opazovanje, zapisovanje in uporaba opažanj/meritev kot vira podatkov,
- vrednotenje in interpretacija ter povezovanje informacij in podatkov,
- uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) za zbiranje, shranjevanje, iskanje in predstavljanje informacij,

9. razred:

- razumevanje glavnih zakonitosti žive narave, temeljnih bioloških konceptov,
- razumevanje medsebojne povezanosti živih sistemov,
- razumevanje zgradbe in delovanja živih sistemov,
- razumevanje razvoja živih sistemov, biosfere,
- razumevanje vplivov evolucije na prilagoditve organizmov na različne življenjske prostore,
- razumevanje dejavnikov, ki vplivajo na stabilnost oz. nestabilnost ekosistemov,
- poznavanje širših skupin organizmov, razumevanje njihove vloge v ekosistemu in zmožnosti za primerjanje in določanje vrst pogostih organizmov,

Splošni cilji v UN:

7. razred

- razvijanje metod raziskovanja:
- obvladovanje veččin terenskega dela,
- razvijanje stališč in odnosov:
- zavedanje vrednosti in občutljivosti naravnega in antropogenega okolja, oblikovanje pozitivnega in odgovornega odnosa do narave ter spoštovanja do vseh oblik življenja,
- sposobnost za prepoznavanje in razumevanje okoljske problematike ter odgovorno in aktivno sodelovanje pri razreševanju in trajnostnem oziroma sonaravnem razvoju,
- prepoznavanje in preprečevanje nevarnosti v skrbi za lastno zdravje in zdravje drugih.

9. razred:

- zavedanje o pomenu **biodiverzitete**, njeno prepoznavanje in odgovoren odnos do njenega ohranjanja ter interes za njeno aktivno ohranjanje,
- sposobnost za prepoznavanje kompleksnih problemov in njihovo reševanje
- zmožnost za uporabo sodobne tehnologije, iskanje in obdelavo podatkov in ekstrakcijo informacij,
- zmožnost za sodelovanje, odgovornost pri delu ter za načrtovanje in izvajanje bioloških raziskav (opazovanj) ter interpretacije rezultatov, kompleksno mišljenje,
- zmožnost za uporabo pridobljenega znanja v vsakdanjem in družbenem življenju (osebne odločitve na podlagi kritične presoje informacij),
- trajnostni razvoj in razumevanja družbene in lastne odgovornosti za prihodnost ekosistemov in biosfere.